

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/115783>

Please be advised that this information was generated on 2019-04-22 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip **Review**

Afl. 2013-09

6 maart 2013

IPR en bijzondere erfrechtregimes, een schot voor de boeg

We verkennen de Erfrechtverordening. Op 17 augustus 2015 is het immers zo ver. Er werd al ingegaan op de objectieve verwijzingsregels en de rechtskeuzemogelijkheden. Zie onder meer *EstateTip Review* 2012-25. Vandaag aandacht voor een bijzondere regeling, te weten artikel 30 Erfrechtverordening. Hierin is bepaald dat indien het recht van de staat waar bepaalde onroerende goederen, ondernemingen of andere bijzondere categorieën goederen *zich bevinden*, bijzondere regels bevat waarbij uit economische, familiale of sociale overwegingen beperkingen worden opgelegd die de erfopvolging met betrekking tot die boedelbestanddelen betreffen of raken, *die bijzondere regels* op de erfopvolging *van toepassing* zijn voor zover zij volgens het recht van die staat, *ongeacht* het op de erfopvolging toepasselijke recht, van toepassing zijn.

Waar moeten we bij deze bijzondere regels aan denken? Sprekend is wellicht het Duitse Höfe- of Anerberenrecht. Deze regeling wordt ongemoeid gelaten door de toepasselijke erfwet. De *lex rei sitae* krijgt met deze verwijzingsregeling voorrang. Kent Nederland ook een dergelijk bijzonder regime? Men kan te rade gaan bij hetgeen gezegd en geschreven is in het kader van artikel 15 van het Haags Erfrechtverdrag. Ook hier treffen we immers een regeling aan voor bijzondere erfrechtregimes. In de aanloop naar ons huidige erfrechtelijke IPR werd nog door de minister opgemerkt dat Nederland geen bijzondere regimes kent (MvT, Kamerstukken II 1993/94, 23 863 (R 1510), nr. 3, p. 15.) De Museumwet van 1925 en artikel 4:899b BW (oud) (overnamerecht inboedelgoederen) waren evenwel toch wel kandidaten voor het predikaat 'bijzonder'. Thans komen de andere wettelijke rechten van de artikelen 4:28-4:30 BW (vruchtgebruik woning en inboedel/overige goederen) en artikel 4:38 BW (overdracht goederen dienstbaar aan beroep of bedrijf/onderneming) in beeld. De tijd zal leren hoe deze regelingen gekwalificeerd worden. F. Schols (Asser/Vonken 10-II, nr. 421) ziet de andere wettelijke rechten voor de echtgenoot niet als bijzonder:

“De aandacht voor een bepaald goed, te weten de woning en inboedel, is er alleen in verband met de bewijsregeling betreffende de verzorgingsbehoefte (art. 4:33 BW).”

En verder met betrekking tot artikel 4:38 BW:

“Art. 4:38 BW zou wel als een bijzonder erfrechtregime gezien kunnen worden. De vraag die voor de kwalificatie van belang is, is in hoeverre aan deze regeling

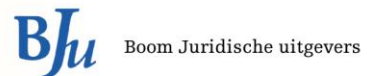
economische, maatschappelijke en/of familiale overwegingen ten grondslag liggen. Gelet op de ‘redelijke prijs’, die bedongen kan worden is in ieder geval de continuïteit van de onderneming mede van belang, hetgeen een maatschappelijk belang is. Maar ook zou betoogd kunnen worden dat de belangen van de bedrijfsopvolger als zodanig worden gediend. De vraag is evenwel of er wel met art. 15 HEV bedoeld is op de ‘familie-onderneming’, die in 4:38 BW aan de orde is.”

Let wel, deze passages zien op artikel 15 Haags Erfrechtverdrag en er zijn ook andere geluiden te horen waarvoor wij verwijzen naar genoemde Asser. De opmerkingen met betrekking tot artikel 15 Haags Erfrechtverdrag kunnen gezien worden als schot voor de boeg wat betreft artikel 30 Erfrechtverordening. Uit ‘Overweging 54’ bij de Erfrechtverordening blijkt in ieder geval dat de regeling van artikel 30 strikt moet worden uitgelegd, zodat zij verenigbaar blijft met de algemene doelstelling van de Erfrechtverordening. Hier wordt aan toegevoegd dat collisieregels die splitsen naar onroerend en roerend of bepalingen waarbij een groter wettelijk erfdeel wordt toegekend dan op basis van het toepasselijke recht niet als bijzondere regels worden beschouwd. Dat weten we in ieder geval zeker! We komen er op terug.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

Boom Juridische uitgevers

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2013 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.